

Napilap

Onor. Biblioteca Universităţii din Cluj
Sibiu

...vasárnapokat és ünnepeket
követő napok kivételével
Dr. VUCHETICH ENDRE
vezetésével

Ziarul Comunităţii Maghiare din România
A Romániai Magyar Népkegyesség lapja

A Timis-Torontali törvényszék bejegyzési száma 83.
(Dos. No. 934/1938)
Dr. VARNAY ELEMÉR
felelős szerkesztő

A dominiumok épártolnak...

A legutóbbi napokban Ujzeland első követe átadta megbízó levelét Washingtonban és akkor Roosevelt, az Egyesült Államok elnöke, igen érdekes szavakat intézett hozzá. Az elnök kijelentései azonban bizonyos vonatkozásban hiányosok voltak. Ugyanis most, a távolkeleti háború kellő közepén, a szorogatottság legvésebb óráiban illető volna kifejezésre juttatni az Egyesült Államok, Anglia, valamint a brit dominiumok rendíthetetlen összetartását. Roosevelt azonban olyan mélyen hallgatott, hogy még csak — meg sem említette Angliát, Nash, Ujzeland követe szintén közönyös álláspontot helyezkedett az anyaország szemben, mindössze arra szorítkozott, hogy az Egyesült Államok elnökét országa ragaszkodásáról biztosítsa, mellesleg megjegyezve, hogy mindkét csendesóceáni hatalom érdekei a legszorosabb összefüggésben vannak.

Még jobban kiténik Anglia csendesóceáni dominiumainak önállóságra törekvése abból, hogy külön követeket küldtek Amerikába és többé nem akarnak tudni arról, hogy érdekeiket a jövőben is az anyaország washingtoni követe képviselje. Amerika pedig nagyon szívesen fogadja ezt az elhatározást, ahogy ez már évekkel ezelőtt folytatott külpolitikájából is kiténik. Washingtonban mindig pártfogolták ezeket az önállósági törekvéseket. Még mielőtt a keletázsiai háború kitört volna, az amerikai politikuskok máris biztosították ugy Ausztráliát, mint Ujzelandot, hogy japán támadás esetén az amerikai flotta kész az említett államok önállóságát biztosítani és védelmükre lép.

A dominiumok lassankint elpártolnak Angliától és az Egyesült Államok legutóbbi távolkeleti veszteségei legkevésbé sem befolyásolták ezt az új tájékozódási folyamatot. Mert ha az Egyesült Államok nem is tudják Ausztráliát és Ujzelandot kellő érvénnyel megvédelmezni, viszont Anglia oly végzetesen meggyengült, hogy az amerikai orientáció szelleme most még jobban tért nyert, mint a hadműveletek megkezdése előtt.

De ha ez a vágy a távolkeleti dominiumokban is oly erősen gyökeret vert, érthető hogy még fokozottabban mértékben hódít tért, az Egyesült Államokkal közvetlenül határos Kanadában. Igaz hogy Kanadának Amerikához való csatlakozása, — amelynek érdekében néhány év előtt élénk sajtópropagandát fejtettek ki, — jelenleg kevésbé időszerű, de tévedés volna azt hinni, hogy a csatlakozás hívei végleg feladták volna e gondolatot. Az eszmének egyre több híve van, bár megvalósításáról e pillanatban még nincs szó. Roosevelt ma már feltétlenül meg van győződve arról, hogy Kanada csatlakozása pusztán idő kérdése, mert minden ősi jogi vonatkozással szemben az a valóság irányítja a jövő politikai fejleményeit, hogy Kanada Amerika földjéhez tartozik. Ha pedig egyszer tényleg létrejön Pánamerikai, úgy el sem képzelhető, hogy Kanada az elkelő idegen szerepét játssza az összes amerikai népek mindent átfogó nagy közösségében, mely a messzi északi Alaszkától egész a legdélibb Tüzföldig terjedne. 1938 óta különben is az Egyesült Államoknak és Kanadának védelmi tanácsa van. Tehát Kanada már nem Anglia külső támaszpontja, hanem inkább az Egyesült Államok előretolt védelmi állomása.

Ily körülmények között érthető, hogy a legutóbbi határozat millióit kitévő kölcsönjegyzés alkalmával már nem Churchill, hanem Roosevelt bontotta a kanadai népet arra, hogy minél nagyobb összeggel vegyen részt abban a közös ügyben, amely egész Amerikát egybekapcsolja. És ami északon készül, ugyanaz készül a déli államokban is. Az a különleges katonai, politikai és gazdasági helyzet, amelyet Északamerika Délamerikában évek hosszú során át kiépített, most komoly gondja a washingtoni politikának. A riodejaneiri konferencia a pánamerikai gondolat jegyében zajlott le és az északamerikai befolyás most már ugyyszólván maradéktalanul érvényesül a déli féltekén.

A csillagos lobogó ilyenformán az összamerikai érdekek jelképévé vált. Roosevelt mindent megmozgatott annak érdekében, hogy a „közös amerikai érdekek” ürügye alatt az USA közvetlen befolyása alá jussanak Latinamerika államai is. Egyebek között többmillió dollárt szavaztak meg arra a célra, hogy az Északamerikai Egyesült Államoknak minden jelentősebb délamerikai városban külképviselete legyen. Hogy mire jők az amerikai konzulátusok, arra bőven van példa a közelmúltból is. A hivatalos tevékenység mellett „kevésbé hivatalos” tevékenység szálai futnak össze ezeken a konzulátusokon: az amerikai kémiszolgálat lassankint az Intelligence Service örökébe lép...

A háború szele már elérte Amerikát. Roosevelt elerközöttnek látja a pillanatot az imperializmus offenzívájának kiszélesítésére Délamerikában. Ennek a jenkai előretörésnek az árát szintén Anglia fogja megfizetni.

Batávia elesett

Hollandindia fővárosa sem kerülhette el Szingapur sorsát
Jáva szigetén nehéz harcokcsikakat tettek partra a japánok
Feltartóztathatatlannul folyik az offenzíva

Nagy-Kelet-Ázs a szabadsághadjáratának első szakasza lezárul!

Japán politikai körökben a sikeres jávai partraszállást olyan katonai tevékenység lezárásának tekintik, amely rövid három hónap alatt kialakította az új Nagy-Kelet-Ázsia körvonalait. Általános meggyőződés Tokióban, hogy Jáva elfoglalása biztosítja Nagy-Kelet-Ázsia gazdasági terét az ellenség katonai megzavaró kísérletei ellen. Japán haditengerészeti körökben hangsúlyozzák, hogy a batáviai és szurabajai tengeri ütközetekben az ellenséges hadvezetés teljesen csődöt vallott és megmutatta, hogy az ellenség nem tud kombinált hajóhadakat döntő helyen harcra vetni. Bárhol tüntek fel ellenséges hajórajok, azokat a legtöbbször számbeli fölényben levő japán tengeri haderők megverték. Az ellenséges hajóhad maradványai számára a helyzet mind sulyosabbá vált, mert közben Hawaii támaszpontja elpusztult, Szingapur pedig elesett. Ez viszont azt jelenti, hogy a japán véderő ma tengeri, szárazföldi és légi fölény mellett mindenfajta, mélyen tagozott katonai támaszpontok rendszerére támaszkodhatik. Döntő fontossága a harcok szempontjából, hogy a japán hajóhad nagyrésze, különösen a sulyos egységek még egyáltalában nem kerültek ütközetbe, viszont az amerikaiak és angolok éppen csendesóceáni és kelet-ázsiai hajóhaduk harcokcsikakat hajóit veszítették el. Az angol és amerikai harci erők csökkenése viágoosan kiténik a jávai partraszállás tényéből. Jáva elfoglalásának egyetlen nehézsége — a partraszállás volt. A szárazföldi hadműveletek tekintetében a japán hadvezetés most táplált komolyabb aggályokat, mert ahol eddig a japán szárazföldi csapatok megütözköztek a szövetségesekkel, mindenütt csatát nyertek. Így van ez most Jáva szigetén is. Az alig néhány nappal ezelőtt partraszállt japán csapatok már Jáva fővárosát is bekerítették s mint a legújabb jelentésekből értesülünk, még a tegnapi nap folyamán el is foglalták Batáviát.

A jávai partraszállással kapcsolatban Tokióban kijelentették, hogy ezt a nagy katonai sikert hosszú évekig tartó iskolázatásnak tulajdonítják, amely a vegyes kötelékeknek lehetővé tette, hogy egy hatalmas számbeli hajóhad hatalmas távolútságon is hadműveleteket tudjon lebonyolítani és feladatát a legesekélyebb veszteségekkel elvégezni.

Jávában a legkiválóbb tisztek vezetésével a legjobban kiképzett japán csapatok harcolnak s ennek tulajdonítható az a villámgyorsan bekövetkezett siker is, hogy Batávia ma már a japánoké.

A távolkeleti hadihelyzetről legújabb jelentéseink alapján az alábbiakban számolunk be:

Kemény harcok után nyomultak be a japánok Batáviába

Tokióból jelenti a Domei hírszolgálati ügynökség: Február 5-én, csütörtökön, japán időszámítás szerint este fél tizkor a japán csapatok elfoglalták Batáviát, Hollandindia fővárosát. A japán főhadiszállás közleménye megállapítja, hogy a lendületesen előrenyomuló japán csapatok az ellenség makkacs ellenállását megtörve kerítették birtokukba a várost. A Havas-OFI francia hírszolgálati ügynökség

Sanfranciscóból kapott értesülése is megerősíti Batávia elfoglalásának híreit.

Egy másik tokiói jelentés beszámol arról, hogy a japán haditengerészeti légi kötelékei erőteljes támadást intéztek Jáva egyik legjelentősebb katonai támaszpontja, Bandoeng ellen s az ott kifejtődött harcok során nyolc ellenséges repülőgépet lelőttek vagy megsemmisítettek.

Jáva szigetén megismétlődik a szingapuri tragédia

A Német Távirati Iroda ismerteti a „Daily Express” legújabb jelentését, mely szerint Jávában a szövetségesek ügye komoly fordulathoz érkezett. A Holland és brit erők ellenállása hiábavalónak bizonyult. A japánok előretörését képtelenek feltartóztatni, Japán most már elvitathatatlannul ura Jávának és a japán csapatok helyzetét rendkívül megerősíti

az a tény, hogy az elmúlt napokban nehéz harcokcsikakat is sikerült partratenniük s ezeket azonnal harcra vetették. Jáva szigetén megismétlődik a szingapuri tragédia, — írja a „Daily Express”, — mint Szingapurnál, itt is a japán légierő gyűrte le az ellenséget.

Burma kormányzója is elmenekült

A burmai frontról a Német Távirati Iroda egyik jelentése azt közli, hogy Burma kormányzója is Mandalayba menekült. A japán előretörés itt is oly gyors és nagyarányú, hogy a szomszédos repülőteret az angolok el sem tudták pusztítani, oly sietve kellett menekülniük.

AZ ANGOL KORMÁNY TITKÁBAN VAN ...

Stockholmból jelenti a Rador: A brit hírszolgálat jelentése szerint Amery, India ügyeit intéző brit miniszter közölte az alsóház tagjaival, hogy jelenleg nem várható kormánynyilatkozat India politikai helyzetéről, de azért rövidesen sor kerülhet erre a nyilatkozatra. A kormány tisztában van eme kérdés fontosságával.

INDIA ELSZIGETELÉSE

Stockholmból jelenti a Rador, hogy a delhi rádió közlése szerint Indiában bevezették az élelmiszerjegyeket. A brit hírszolgálat New-Delhiből kapott értesülése szerint egyrészt India és másrészt Burma, Hollandindia, Ausztrália és Ujzeland között megszakadt a légi postaforgalom.

WAWELL—CSANG-KAI-SEK-TALÁLKOZÓ

Sanghaiból jelenti a Rador: A csungkingi rádió jelentette, hogy Wawell tábornok, az indiai angol haderő főparancsnoka Cummingban találkozott Csang-Kai-Sek tábornaggal, akivel megvitatta a jelenlegi katonai helyzetet.

Antonescu tábornagy-államvezető:

A szlovák nép iránti barátságunk eszményeink közösségén alapul

Bucurestiből jelentik: A szlovák katonai küldöttség Turanek tábornok vezetésével csütörtökön látogatást tett a nemzetvédelmi miniszteriumban és a miniszterelnökségen. A nemzetvédelmi miniszteriumban Pantazi tábornok, nemzetvédelmi miniszter fogadta a küldöttséget. Turanek tábornok melezhangú üdvözlő beszédében a szlovák nép és a hadsereg legszívelesebb jókívánságait tolmácsolta és köszönetét fejezte ki azért a bensőséges és lelkes fogadtatásért, melyben a szlovák küldöttséget az orszár részesítette.

A közös eszme és a közös küzdelem jegyében a szlovák katona igaz barátságban és együttműködésben a román katonával a közös jövőért küzd,

— hangoztatta Turanek tábornok, — és a román hadsereg és nép további győzelmeihez legmelegebb szerencselívánatait nyilvánította.

Pantazi tábornok válaszában a bolsevizmus elleni közös küzdelem s a román—szlovák fegyvertestvérséget méltatta, mely a végső győzelem záloga. A román és szlovák katona ugyanazért az eszményért küzd a csatamezőn s a szlovák küldöttség látogatása már bensőségebbé teszi a két nép és két hadsereg közötti viszonyát és szívet. A kapcsolatok. A román hadsereg meleg bajtársi üdvözlését küldi a vitéz szlovák hadseregnek és vezetőinek.

Az üdvözlő beszédek után Turanek tábornok a szlovák nemzetvédelmi miniszter nevében az elsőosztályú szlovák vitézségi keresztet nyújtotta át a csillaggal Pantazi tábornok, nemzetvédelmi miniszternek, aki a magas kitüntetést meghatót szavakkal köszönte meg. A nemzetvédelmi miniszterium ajándékait adták át azután a szlovák küldöttségnek, valamint Csatlós tábornok, szlovák nemzetvédelmi miniszter részére.

Délben a szlovák katonai küldöttséget a miniszterelnökségi palotában Antonescu tábornagy-államvezető és Antonescu Mihai helyettes miniszterelnök fogadta. Turanek tábornok, a küldöttség ve-

zetője a szlovák hadsereg legmelegebb és legőszintébb üdvözlését tolmácsolta. Megingathatlan meggyőződésünk — mondotta, — hogy

a román nép áldozatai biztosítják ragyogó jövőjét.

A szlovák küldöttség vezetője beszéde végén Öfelsége I. Mihai királyt, Antonescu tábornagy-államvezetőt, Romániát és a román népet éltette.

Antonescu Ion tábornagy-államvezető válaszában örömeinek adott kifejezést a derék szlovák hadsereg képviselőinek bajtársi megnyilatkozása fölött, köszönetét nyilvánította a román nép és hadsereg iránt a szlovák nép és vezetői részéről tanúsított bensőséges együttérzésért és nagyrabecsülésért, majd a következőket mondotta:

— A népek számára éppen úgy, mint az emberek számára az igazi barátság az, mely a megpróbáltatás és keresztet nagy idején egybefűz. A szlovák nép iránti barátságunk

törekvésünk és eszményeink egységén alapul: nemcsak ma, amikor a becsület, igazságosság és civilizáció védelmében együtt harcolunk Európa és a mi nagy ellenségünk, a bolsevizmus ellen; nemcsak tegnap, amikor külpolitikánkkal a tengely nagy céljaihoz és Németország nagy háborújához kapcsolódunk, de a múltban is, amikor évszázadok folyamán urvaneztekben a Kárpátokban ugyanezt a harcot felvittük a szabadság védelméért és szabadságunkért.

— Kérem, tolmácsolja Tisza államelnöknek, Csatlós nemzetvédelmi miniszternek és az egész szlovák hadseregnek a román nép nagyrabecsülését a vitéz szlovák nemzet iránt, valamint mindazt a bensőséges együttérzést, mellyel Öfelsége I. Mihai király országán az önbizalom, bátorodás, bátorsággal és hittel teljes harcot kíséri.

Antonescu tábornagy-államvezető beszéde után a küldöttség tagjai sorban a miniszterelnökségi palotában megtartott ünnepség délben háromnegyed óráig tartott. Első hangszókat mondtak a távozó szlovák katonai küldöttség tisztjeire.

A német buvárnaszádok az amerikai vizeken ismét elsüllyesztettek tizenkét ellenséges hajót 82.500 tonna ürtartalommal

Egy nagy amerikai rombolót is elsüllyesztettek a németek

A német vezéri főhadiszállás tegnap délelőtt kiadott legújabb hivatalos jelentése szerint a keleti harcok különböző helyein állandóan cselekvő tengeri időjárás mellett az ellenség összes helyi jellegű támadásait a németek visszautasították, miközben az ellenségnek súlyos veszteségeket okoztak. Több száz foglyot ejtettek. A nehéz harcok Leiningrad fontos katonai célpontjait lőtték.

Március negyedikén és ötödikén az ellenség a keleti arcvonalon 61 páncélos vesztett.

A légierő éjszakai támadásokat intézett Szelasztopol ellen és jó eredménnyel bombázta Moszkva katonai célpontjait.

Az Anglia körüli tengerészen egy ellenséges keresztes hajót 3000 tonna ürtartalommal elsüllyesztettek.

Sikeres támadások

Rómából jelenti a Rador: Az olasz hadsereg főhadiszállásának 612 számú közleménye: Mechili vilékén járőrcsapatok folytak, melyek az olaszok javára végződtek. A kirendelt légitörvény az ellenség légierője mérsékelt tevékenységet fejtett ki. Német és olasz légitörvények újabb sikeres megemléző támadásokat intéztek Malta szigete ellen. A légi és haditengerészeti támaszpontokat bombázták. Szerán este Trinopol fölött brit gépek jelentek meg, az okozott károk azonban csekélyek; a

lyesztettek. Anglia déli partvidékén baraktáborokat bombáztak, Portland kikötőjében a hadigazdaságra fontos üzemekben okoztak károkat.

Német tengeraltjárók, mint a pénteken reggel kiadott különjelentés is közölte, az északi és közép-amerikai vizeken újabban ismét tizenkét ellenséges hajót elsüllyesztettek 82.500 tonna ürtartalommal. Az elsüllyesztett egységek között hét nagy tartályhajó volt. Ugyancsak a német buvárnaszádok ezenkívül elsüllyesztettek egy nagy amerikai rombolót és két másik hajót torpedóalálatlalt súlyosan megrongáltak.

Északafrikában a légierő ellenséges állásokat és vasúti vonalakat bombázott. További légi támadások pedig éjjel és nappal Malta szigete ellen irányultak.

Malta szigete ellen

támadások emberáldozata nem volt. **NÉMET VÁROSK BOMBÁZÁSÁRA USZIT EGY BRIT KÉPVISELŐ**

Amszterdamból jelenti a Német Távirati Iroda: Mint a brit hírszolgálat közölte, az angol alsóházban a légi támadásokról folytatott vita alkalmával Mander szabadélv-párti képviselő kijelentette, hogy Anglia számára az egyetlen javallott politika a német városok bombázása volna s ezt minden lehető erővel folytatni kellene. (Rador).

Kivézték a kínai nemzeti kormány elleni összeesküvés vezetőit

Nankingból jelenti a Rador: A csungkingi kormány ügyekkel összeesküvést szöttek és merényléteket terveztek Wang-Csing-Wei, a kínai nemzeti kormány elnöke, Csü-Min külügyminiszter, Csü-Seu-tu külügyminiszter és Jan-Yün-Tao tábornok tengerészeti miniszter ellen. Az összeesküvés leleplezők és a vezetőket, Hon-Tin-Yan főhadnagyot, a

csendőrség vezérkari tisztjét, valamint Cseng-Keh-Sing hadnagyot, az államelnök testőrségének egyik usztjét, csütörtökön reggel agyonlőtték. Az államelnök testőrségének két katonáját tizenöt évi fegyházra ítélték, míg másik kilenc vádlott ellen az eljárás még folyamatban van.

A világ négy legveszedelmesebb pontja

Szabad és kék a tenger! Ennyit tud a szárazföld ember róla. De a...ról rendszerint sejtelve sincs, hogy a tengerészek mindmáig is vonakodtak áthajózni a világengerek négy pontján. A tengerészet lovag korában sok szó esett a Horn-fokról, amely a délamerikai kontinens déli végén van s ahol a vitorlázók ezrei veszték el. A legenda szerint itt garázdalkodott a Bolygó hollandi. Ha még ma is garázdol, ugyan egymagára maradt, mert a gőz megjelenése óta a hajók a jóval nyugodtabb Magellan-úton usznak át a Atlanti-óceánból a Csendes-óceánba és viszont.

A mai tengerészet sem veszélytelen foglalkozás Szópszámmal akadnak olyan részek a világengerek, amelyek fölé bátran oda lehetne festeni az „állandó veszély” feliratot. A széljárás, a tengeráramlás, a tengermélység és sokféle más körülmény összjátéka a veszély, amellyel szemben — vihar vagy köd esetén — még ma is majdnem tehetetlen az ember.

Négy ilyen veszélypont van. Az első a

Bahama-szigetek

korallpadjainak helyét jelöli meg. Ez a környék, ahol rendkívül gyakran rohannak át körbeforgó viharok amelyek csavarmenet-irányban dolgoznak a térben, amelyekkel szemben néha a lóerők ezrei is tehetetlen ségre kárhoztatott játékszerek. A korallpadok ezredek, talán évmilliók óta több ezer méteres mélységből majdnem a felszínig épített kemény, élesszegélyű szirték. A korallok akadálytalanul dolgoznak a mélyben és évről-évre újabb meglepetésekkel szolgálnak. Oly helyeken, ahol a tavaly rajzott térképek még mély vizet mutattak, váratlanul egy-két méterre a szint alatt megjelennek a korallriffek s a hajó annak a hajónak, amely vagy rájukfut, vagy közéjük kerül.

A bahamai szirtvidéket a múlt századok hajósai messzire elkerülték. A mai nagyforgalmu vonalak azonban nem vesztegetik az időt. Állandó tanulmányozás folyik a Bahama-szigetek környékén és a tengerészkapitányok, akik kénytelen-kelletlen átvezetik ott hajóikat, két-három éjszakán át pillanatra sen jönnék le a hajók hídjáról...

Jóval északra, de szintén a nyugati féltekén fekszik a második legveszedelmesebb tengerész az

ujfundlandi szirtek

környékén. Félésztondón át sárga, tömör, áthatolhatatlan köd üli meg a világnak ezt a legcsunyább, legutáltabb tengervidékét. A köd egyformán elfedi a szirteteket és a köztük megakadt, egész éven át olvadó vagy testesedő jégtegyeket. Az Egyesült Államok környékén, gyors kutatómotorosai egész éven át vizsgálják a környéket, óránként jelentenek, s mégis: rengeteg hajó pusztul el Ujfundland alatt. Aki itt áthajózik, öt perccel kapja a rádiogramot a helyszínről. A hajót kísérik, utbaigazítják. Világítótornyok mentőállomások, jelzőbóják száza dolgoznak. Minder hiába. Évente átlag 22.000 tonna pusztul el Ujfundland zátonyain.

A harmadik a

Sárga-tenger

mely a világ legszelebb vidéke s a tájfunveszély állandó. A kínaiak jól tudják, miért fordulnak hazafelé eszevesztett gyorsasággal, amikor a keleti égből acélszürkévé válik, vagy már fel is tűnt a távolban három-négy szénfekete pont: maga a tájfun-mag. Ezer és ezer dsonka vész el a Sárga-tengeren évente és a nagy hajók egész sora végzi pályafutását ott, pedig egyetlen homokpad vagy zátony a Sárga-tengerben nem található. Annál rettenetesebb az állandó tájfunveszély.

A Bab-El-Mandeb, magyarul a

Könyvek Kapuja

a Vörös-tenger alsó bejáratánál, amelynek közepén ott trónol Perim szigete, a világ legforróbb helye, szintén olyan tengerész, amelyen valamennyi tengerész rendkívül óvatossággal utazik. Ez a szoros egyetlen a világon, amelyben a sziklászirték, valami majdnem állandó tengerengés következtében, örökös vándorlásban vannak. Itt aztán hiába a legjobb térkép és a legkitünőbb kapitány. A Könyvek Kapuján át a hajózás tisztára szerencse dolga. Vihar esetén megáll a forgalom, mert az átjutás majdnem lehetetlen. Minden esztendőben a Mekkába hajózó mohamedán zarándokok ezrei pusztulnak el ott s innen is kapta nevét a furcsa szoros. A mai nagy és erős hajók számára a veszély éppúgy fenn áll a Bab-El-Mandeb szorosban, mint a legkisebb arab vitorlásra. Az angolok, akik számára a múltban a szoros az Indiába vezető út egyik legfontosabb átkelőállomása volt, bőven állták a szoros világitótornyokkal és rádióállomásokkal. Így nem egyszer megtörtént, hogy a ma épített világitótorny pontos helyét s egy-két esztendő múlva újból való helymegállapítását összevetve, a méréssek 8—20 méternyi különbségek mutatkoztak, ami azt jelenti, hogy a szirték vagy zátonyok mindenesetől utnak indultak új, szebb világitótornyok felé. (F. I.)

A zsidó ingatlanok kisajátítása ellen negyvenezer felebbezést adtak be

Bucureștiből jelentik: Dragoș Titus románosi-
lási és telepítési államtitkár sajtónyilatkozatot adott
a tárcájának kebelében eddig végzett munkáról. Rá-
mutatott arra, hogy a nemzeti románosítási központ
a zsidóktól kisajátított hatalmas értékű ingatlanok
átvételére létesült. A központ által benyújtott kisajá-
títás elleni felszólalások nagy számára való tekintet-
tel ezeket az ügyeket a felebbezési táblákhoz
utalták, amelyek

legkésőbbben egy éven belül döntenek a be-
adott negyvenezer kérelem felett.

Az eljárás meggyorsítása révén a románosítási köz-
pont egy éven belül a kisajátított ingatlanok birto-
kába jut.

A kisajátított ingatlanok számának és ezek érté-
kének megismerése érdekében a románosítási köz-
pont kimutatást készített. Besszarabia és Bukovina
nélkül az ország többi részében 50.555 hektár falusi
ingatlan, 1970 hektár szőlő, 10.905 ló, ökör, juh és
sertés, az ipari javak közül 210 kereskedelmi és
parasztmalom, 10 olajsajtóló, 18 szesz- és pálinka-
gyár, valamint 5 más vagyontárgy került kisajáti-
tásra. Az elköltözött németektől 3 olajgyárat, 2

posztógyárat, 48 kereskedelmi és parasztmalmot, 1
sörgyárat, 15 műhelyt és 1 vasműhelyt vett át a ro-
mán állam, míg az elköltözött bolgároktól 42
malom maradt. Átvételre került ezenkívül még
64.967 hektár erdő és 107 fűrészgyár. A városi in-
gatlankról készített kimutatás munkálatai most
vannak folyamatban.

A menekültek ügyében az államtitkár elmon-
dotta, hogy

624.000 menekültet vettek számba,

akiknek 331.322.584 lei segélyt utaltak ki. Külön-
böző állásokba 7500 menekültet helyeztek el. Ré-
szükre egyenként 5.000.000 lei értékben otthonokat
létesítettek és gondoskodás történt orvosi kezelé-
sükről, az öregeket menhelyekbe utalták. A szellemi
foglalkozásuaknak 5.000.000 leien felüli összegben
adtak ki segélyt.

A gazdasági élet románosítása terén a románosi-
tási igazgatóság

110 vállalatnál jóváhagyta ezekben románok
által történő átvételét másfél milliárd lei
értékben a mintegy 20 milliárd lei értékű
kétezer idegen vagy zsidó vállalat közül.

Norvégiától Spanyolországig valóságos kínai falat építettek a németek

Berlinből jelentik a Rador: Az elmúlt hetekben
befejezték a Franciaország északi partvidékén hu-
zódo kétszázhusz kilométer hosszú védelmi vonal
az egyik erődítmény-övezetnek építését. Az erődít-
ményeket építő u-aszok, műszaki emberek és mér-
nökök munkássága folytán a víz felé irányuló öve-
zet egyre inkább egy nyugati fal jellegét ölti magára.
A megszállás első hónapjaiban a gyalogság és út-
szok által épített tábori állásokat betonerődítme-
nyekké építették ki. Ilyenformán a lehető leghosz-
szabb lőtérrel rendelkező erődítmények épültek

vagy nyitott tábori állások, amelyek jól elrejtve be-
olvaának a környezetbe és bombabizos fedezékekkel
rendelkeznek. Az erődítmények építői felhasználták
a terep összes előnyeit és a természetes akadályokat
árkokkal és szögese dróttal erősítették meg. A védel-
mi vonal építésénél figyelembe vették az állásváltoz-
tatásokat és a kutatásokat. Gondoltak azonban arra
is, hogy a védelmi övezet nemcsak a víz felől érkező
támadásoknál, hanem ejtőernyősök ellen is használ-
ható legyen.

A párisi vértürdő Amerika tudtával történt

Az Egyesült Államok külügyminiszteriumát előre tájékoztatták
a francia főváros elleni brit bombatámadás tervéről — A brit rádió
magatartása „az arcátlanok netovábbja!” — hangoztatják Berlinben

Berlinből jelentik a Rador: Illetékes helyről köz-
lik az arcátlanok: Német politikai körök az „arcat-
lanok netovábbja” minősítették a londoni rádió
francia nyelven beszélt alábbi közlését:

„Öféléseger kormányja sajnálkozik azok halála
fölvött, akik a billancourti bombatámadás áldozataul
estek és öszinte részvétét tolmácsolja a súlyosan
sújtott családoknak. A párisi környéki halottaknak
ugyanazzal a tisztelettel adózunk, mint azoknak, akik
katonáink oldalán a csatamezőn estek el”.

A német birodalmi külügyminiszteriumban kijelentik, hogy

a világ tisztában van a Páris elleni bomba-
támadás jelentőségével.

Nem a volt ellenség, hanem a volt szövetséges repü-
lő-épeiről van szó. Ezek támadták Páris és elva-
kultságukban ártatlan férfiakat, nőket és gyerme-
keket öltek meg.

A tényállás a következő:

Az angol politikusok minden katonai cél nélkül
elküldik bombavető repülőket volt szövetségesük
főváros ellen, arra vérözönt zudítanak s ráadásul
röncédüléseket is ledobnak, melyekben azt írják, hogy
nem a párisiak legvilkolására, hanem felszabadítá-
sára östtek.

A német birodalmi külügyminiszteriumban ki-
jelentik azt a tényt, hogy az angol katonák a védtelen francia lakossá-
got támadták, de az igazi harcatereken nincs

Nemzeti gyász egész Franciaországban

Párisból jelentik, hogy az angol repülő bombatá-
madása alkalmával a sevresi porcellángyár nagy

Fordításokat,

okmányokat, irodalmi és szakmunkákat, román, német vagy magyar nyelvről vagy nyelvre, válalok. Levelezőlap érdeklődésére vála zolok. Timisoara ill., Strada Rusu ciranu 2 sz.

mersze működésbe lépni.

A történelem a Páris elleni akciót súlyos bün-
tényként fogja elkönyvelni.

A német birodalmi külügyminiszteriumban
ugyanekkor kijelentették, hogy az angolok által ta-
nusított magatartással szemben

a német nép,

— függetlenül a francia-német kapcsolatokra vo-
natkozó politikai, jogi és egyéb kérdésektől, —
rokonszenvez a francia néppel.

Dakar, Oran és Páris az angol politikai vonalvezetés
egy-egy állomása, azzal a szövetségessel szemben,
aki az Anglia által akart háboru sulya alatt omlott
össze.

A fentiekkel kapcsolatosan a német birodalmi
külügyminiszteriumban fontos ténynek minősítik
Sumner Welles legutóbbi nyilatkozatát. Az Egyesült
Államok külügyi államtitkára ugyanis a legutóbbi
sajtóértekezleten, a hozzáintézett kérdésekre vála-
szolva kijelentette, hogy

személyesen tájékoztatták az angolok Páris
elleni támadási szándékáról.

Ez a kijelentés, — állapítják meg berlini politikai kö-
rökben, — egy oly állam felelős képviselőjétől szár-
mazik, mely állam normális diplomáciai kapcsolato-
kat tart fenn a vichyi kormánnyal.

Az „arcátlanok” jelzője tehát teljes mér-
tékben ráillik Amerikára is,

— fejeződik be a berlini közlemény.

károkat szenvedett. Szerencsére az éj bombatá-
madásnál csupán az éjjeli örök és a gyár területén
lakó alkalmazottak tartózkodtak a gyárban és így a
munkások közül csak kettő vesztette életét. A gyár
egy-egy épülete annyira megrongálódtak, hogy geren-
dákka kellett a falakat megtámasztani, mert
a beomlás veszélye fenyegetti ezeket az épü-
leteket. A sevresi porcellángyárban okozott
károkat ötven millió frankra becsülik.

Az angol bombák ezenkívül még kórházakat és
kulturintézeteket is eltaláltak. A Rodin szobrász há-

zában berendezett muzeum is megrongálódtott. Az
egyik kórház közelében felrobbant bomba pedig a
kórházépületben okozott károkat.

A bombatámadás következtében összeomlott
épületek romjai alól

eddig 214 halottat emeltek ki, ezenkívül 1556
sebesültet ápolnak a kórházakban.

A Franciaországban elrendelt nemzeti gyász ma kez-
dődik és vasárnap délig tart. Az iskolák, közhivata-
lok, mozik és színházak ma zárva tartanak. A Notre
Dame székesegyházban ünnepélyes gyásztisztisze-
let lesz, ezenkívül az összes templomokban felolvás-
sák Páris érsekének, a nemzeti gyász alkalmából ki-
adott pásztorlevelét.

A partok közelében felrobbanó német tengeralattjáró lelényképezte Newyorkot

Rómából jelenti a Stefani-iroda: A Giornale
d'Italia berlini tudósítója jelenti, hogy egy német
tengeralattjáró néhány csomó távolságra megköze-
lített Newyorkot és távencés gépével fényképfelvé-
teleket készített a városról.

Szovjet katonák embertelen kegyetlenkedései

Berlinből jelenti a Rador: Heinz Knaack főhad-
nagy, akit a napokban súlyos sérülésével a lembergi
orvosi fakultás klinikájára szállítottak, eskü alatt a
következő vallomást tette a svajci Vörös Kereszt
egyik orvosának:

— Egy rohamosztaggal együtt nyomultam előre
a keleti front középső szakaszán, amikor egy gránát-
szilánktól a fejemen megsebesültem. Amikor magam-
hoz tértem, észrevettem, hogy bolsevista katonák
fogságába kerültem. Egy szovjet biztos reám irányít-
tatta a revolvert és föbelőtt, bár jól láthatta, hogy
súlyosan megsebesültem és harcképtelen vagyok. A
golyó a jobb szememet tönkrétezte és a bajszezem
látását is erősen csökkentette. Nagy kínok között
vergődtem, de láttam, hogy ugyanaz a szovjet biztos
agyonlőtt egy német egészségügyi katonát, aki éppen
akkor bemutatta a Vörös Kereszttel ellátott szem-
élyazonossági iratait. Több bolsevista a német ka-
tonára vetette magát, hogy kiszurják szemeit és fel-
nyársalják, mert abban a pillanatban német repülő-
gépek jelentek meg fölöttünk. A bolsevisták a gyil-
kosság elkövetése után elmenekültek. A német
egészségügyi katonák később megtaláltak és kór-
házba szállítottak.

FORUM (Arad)

a nagyfilmek színháza. Tel. 20-10

MA. A SZÉZON LEGSZENZÁCIÓSABB FILMJE!

ZANE GREY

Érdekes és izgalmas vadnyugati témájú világsi-
kert aratótt regényének nagysikerű filmváltozata.

A VADMACSKA

A főszerepekben

LEO CARILLO, JANÉ WITHERS

Műsoron kívül a legújabb 4. számú hangos hirađ
Előadások 3, 5, 7.15 és 9.30-kor

HIREK

Tímisoara (temesvári) szerkesztőség és kiadóhivatal:
1. Piața Brătianu 3. Telefon: 28-10.

Aradon előfizetések, hirdetések és reklámok: Reclama
hirdetőkörében, Eminescu-utca 8. Telefon: 1/-11.

Aradi szerkesztő: Babuczay György.

ELŐFIZETÉSI ARAK:

**Belföldön kézbesítéssel együtt egy hóra 110.— lei, negyed-
évre 330.— lei, fél évre 650.— lei, egész évre 1200.— lei.**
Magyarországon havonta öt pengő, negyed évre 15.—
pengő, fél évre 30.— pengő és egész évre 60.— pengő.
Egyes példány ára hétköznapokon 26 fillér, vasárnap 30
fillér. Hatóságoknak, közhivataloknak és közüzemeknek,
származnak, vállalatoknak és részvénytársaságoknak a
rendes előfizetési díj kétszerese.

Legszentebb kötelességünk

A kardostelepi napközi gyermekotthon felügyelője,
Csollák Julia juttatta el hozzánk az alábbi sorokat,
azzal a kéréssel, hogy lapunkban közöljük. A kérés-
rekké készséggel tesszük eleget és igaz örömünkre szol-
gálunk, hogy olvasóink közül többen, értékelve azt a ne-
mes munkát, melyet a gyermekotthonok kifejtének,
széreny adományukkal segítségére siettek ennek a
szép missziót betöltő emberbaráti intézménynek.

A Déli Hírlap vasárnapi cikke kardostelepi napközi
otthonunkról visszaangra talált. Megmozdítottak a szívek
mint már annyiszor, amikor a közjó előmozdításáról, a fele-
baráti szeretet gyarapításáról, főleg pedig a szegény
gyermek felk. ról volt szó. Meghatottan olvastam
a lap meleg sorait a felügyeletre bízott kicsinyekről,
ezekről a arágá kis emberpalántákról, akiknek gondozása,
nevelése a család és a társadalom legszentebb feladata. És
még inkább megindított, amikor hirtelen, már a kora dél-
előtti órákban egymásután jöttek a látogatók, hozták, ci-
pelték a hosszú sáros uton a csomagokat az Otthon kicsi-
nyeké. Bizony sokan azt sem tudták, hogy itt gyermek-
otthon működik. Népközösségünk sajtója azonban, mely
hívására futta ki minden nemes emberbaráti munka tá-
mogatóját, felhívta a figyelmét a mi szerény Otthonunkra.
Ha valahol, akkor itt, ahol a legszegényebb munkásnép la-
kik, fontos a napközi gyermekotthon fenntartása, támo-
gatása, fejlesztése. A szegény munkás családokban nem-
csak az apa de az anya is munkába jár s nem lenne kire
bízni a gyermekeket, ha nem volna gyermekotthon, ahol
teljes mértékben nevelésben és gondozásban részesülnek. Itt
érvényesül igazán a krisztusi szó az evangéliumból: Amit
egynek tesztek a kicsinyek közül, nekem tesztek. — Nagy-
bőjt az áldozatos szellem időszak. Gondoljunk az élet
előcséjtésére, a szülői kötelességre. Igaz keresztény érületről
fejték tanúságot, akik megértették a gondjainkra bízott
kicsinyek helyzetét. Ebben a keresztény testvéri érület-
ben bírnak, amikor közzéteszt mondunk az eddigi támo-
gatásért s amikor népi közösségünk áldozatos szívű tag-
jai nek további jóakór támogatásába ajánljuk a szegény
gyermek ügyét...

A kardostelepi napközi gyermekotthon javára uja-
ban az alábbi adományok folytak be: S.-né: 100 lei, fél
kilogram cukor, 5 kilogram liszt; Fr.-né: 18 kilogram liszt,
6 kilogram burgonya, fél kilogram cukor; V. L.-né: 100
lei, 5 tojás, 4 kilogram burgonya; F. K.: 15 kilogram liszt,
2 üveg lekvár; H. L.-né: 6 üveg paradicsom, liszt, bur-
gonya, bab; Dirlé Károly (Kardostelep) 300 lei; S. I.-né:
fél kilogram mék és cukor; Isten nevében 100 lei, 2 kilo-
gram sárgarépa, 1 apuk szerkesztősége után N. Pálné öt-
száz lei. Gábor Sándor pedig kétszáz lei adományozott
a kardostelepi napközi gyermekotthon javára. — Adomá-
nyokt a tímisoarai (temesvári) Magyar Ház és a Missio
is további.

Három év előtt halt meg Cris'ea Miron. Bucu-
restből jelenti a Rador: A fővárosi patriarchátus
templomában ma, szombaton gyászistentisztelet lesz
Cris'ea Miron, néhai patriárka lelkiüdvéért. A gyász-
istentiszteletet a néhai patriárka halálának harma-
dik évfordulója alkalmából tartják.

**CRIPPS KISZORITJA CHURCHILLT A
KORMÁNYBÓL.** Lisszabonból jelenti a Rador: Az
Associated Press rendkívül jólétesült körökből szer-
zett információ szerint azt a hírt közli, hogy Sir Staf-
ford Cripps valószínűleg átveszi Churchilltől a brit
miniszterelnöki tisztséget.

— A királyi udvar új marsallja. Bucurestiből je-
lenti a Rador: A hivatalos lap közlése szerint
Öfésége I. Mihai király Teodor G. Rosetti Solescut a
királyi udvar marsalljává nevezi ki.

— A TELI SEGÉLY támogatása: keresztény
felebaráti kötelesség. Aki a téli segély nemes és áldo-
zatos munkáját adományával támogatja, hozzájárul-
ásával a közös célért folytatott küzdelem győzelmét
segíti elő.

— Német diplomata a helyettes miniszterelnök-
nél. Bucurestiből jelenti a Rador: Antonescu Mihai
helyettes miniszterelnök március 5-én kihallgatáson
fogadta Gerhard Stelzert, a bucaresti német követség
tanácsosát.

— Román-spanyol kulturális egyezmény. Mad-
ridból jelenti a Rador: Serrano Suner spanyol kül-
ügyminiszter csütörtökön aláírta a román-spanyol
kulturális egyezményt.

TAKARÉKOSKODJUNK A KENYÉRREL!

— A román-német intézet elnökének kitüntetésé-
re. Berlinből jelenti a Rador: Puscariu Sextil, a német-
román intézet elnökét, a német sasrend elsőosztályú
érdemkeresztjével tüntették ki. A kitüntetést Bossy
berlini román követ adta át Hitler vezér sajtókezelő
írt levelével együtt.

— A bucaresti bolgár követség közleménye. Bucu-
restből jelenti a Rador: A bolgár királyi követség
közli a román királyság területén lakó összes bolgár
alattvalókkal, hogy kiképzés vagy mozgósítás céljá-
ból a behívástól számított tíz napon belül kötelesek
hazautazni Bulgáriába. Behívásukat a bolgár követ-
ség eszközi. Minden bolgár alá íváló köteles pontos
és olvashatóan megírt címét folyó év március hó vé-
gére a bolgár királyi követséggel közölni. (Bucu-
resti, Str. Vasile Lascar 32.)

— A katonai szolgálat kiterjesztése Angliában.
Rómából jelenti a Rador: A Stefani-iroda közli a brit
hivatalos ügynökség jelentését, amely szerint Lon-
donban királyi nyilatkozatot hoztak nyilvánosságra,
amelynek alapján a katonai szolgálatot kiterjesztet-
ték a negyvenötödik évüket betöltött férfiakra is. A
katonai szolgálat eddig csak azokra a férfiakra von-
natkozott, akik legfeljebb negyvenegy évesek voltak.
A királyi nyilatkozat vonatkozik a husz és harminc
év közötti nőkre is.

— Elhunyt olasz tábornok. Rómából jelenti a
Rador: A Giornale d'Italia című lap értesülése szer-
int Giuseppe Muell tábornok, az olasz Keletafriká-
ban Shoah környékén levő csapatok főparancsnoka
betegség következtében elhunyt. A tábornok a brit-
szómáliai hadjáratban szerzte betegségét, amely
most végzett vele.

— Munkások — hódított területekről Németor-
szágban. Berlinből jelenti a Rador: Ebben az eszter-
dőben alkalmaznak elsősorban munkásokat Németor-
szágban az elfoglalt keleti területekről. Különösen az
Ukrajnai és fehérruténiai munkások alkalmazására
kerül a sor. A németországi munkásszerző hivatalok
az elfoglalt keleti területeken toborzó irodákat létesít-
ettek. Az ottani lakosság örömmel fogadta a munka-
vállalási lehetőségeket. Csak szakmunkásokat alkalm-
znak, akik a német iparban és bányákban kapnak
munkát. Krivojrog környékéről az első munkáscso-
port már megérkezett Németországba. Ezek a mun-
kások a Ruhr vidéki szénbányákban dolgoznak. Mező-
gazdasági munkásokat is alkalmaznak.

— Kenyeret kapott Athén lakossága. A Német
Távíratok Iroda közli, hogy olasz szállítóhajók segít-
ségével nagyszámú kenyérmagvakat juttat-
tak Görögországba és így a megszállt hatalmak jó-
voltából Athén és környékén ismét megkezdődhetett
a kenyérikiosztás, amely egy hétig szünetelt.

— Gabonakereskedelmi társaságok vásárlási
engedélye. A hivatalos lap március 3-i száma rende-
letétörvényt közöl, amely március 20-ig meghosszab-
bitja a gabonakereskedelmi társaságoknak a katonai
és polgári ellátási államtikárság által kibocsátandó
vásárlási engedély beszerzését. Amennyiben a fenti
napig az engedélyt nem kapják meg, az illető társa-
ságot 1941 december 18-i hatállyal feloszlottnak tek-
intik.

Csendes vasárnapok Bernben

A szépséges Bern, Svájc egyik legforgalma-
sabb városa. De különösen eleven ott az élet va-
sárnap és más ünnepeken, amikor rengeteg
sokan rándulnak ki a szomszédos hegyekbe. Most-
antól kezdve azonban igen csendesek lesznek a
berni vasárnapok. Kevés ugyanis a szén és en-
nek következtében takarékoskodni kell a villa-
mos árammal. Ennek a takarékosági politiká-
nak érdekében megszüntették a vasárnapi villa-
mos áramot. Nem kötelekhetnek az autóbú-
szok sem vasárnap, mert kímélni kell a rendelke-
zésre álló benzinanyagot is.

— PANAMISTÁK AZ ANGOL HADSEREG-
BEN. Stockholmól jelenti a Rador: Az Aftonbladet
című újság londoni tudósítójának jelentése szerint az
új brit hadügyminiszter szigorú tisztogatási művel-
tebe kezdett az angol hadsereg keretében. Számos ma-
gasrangú tisztet eltávolítottak a hadseregből. A tisz-
togatási művelte számos botrányt rántotta le a lep-
let. Így többek között megállapították, hogy számos
tisz, politikus, barátai és más befolyás révén jutott
fontos megbízatásokhoz.

— Volt képviselő halála. Bucurestiből jelenti a
Rador: Fővárosi lakásán meghalt Pella I. Vespasian
ismert ügyvéd és újságíró, Pella V. Vespasian meg-
határozott miniszter édesatyja. Az elhunyt Rami-
nicul Sarat polgármestere volt, ezenkívül több ilés-
szakon át képviselő és szenátor is volt.

A kenyér Isten adománya. Beesüjünk meg, taka-
rékoskodjunk vele!

— A kassai püspök pásztorlevele a szülők és
gyermekek kötelességeiről. Madarász István kassai
püspök most megjelent böjti pásztorlevelében hang-
súlyozza, hogy a szülők életmódjuk és erkölcsi ma-
gattartásuk szerint kötelességekkel tartoznak a gyer-
meket élte iránt. Isten és haza előtt súlyos felelős-
séget vállalnak azok a beteg, romlott testű és lelkü
egyének, akik házasságot kötnek és megfertőzik,
idő előtt halálra szánják gyermekeiket. A gyermek
testi egészségének ápolásával karöltve kell járnia a
szellemi nevelésnek is. Elítélendő állásponrt az, hogy
a nép gyermekeinek nem való a műveltség, a kultúra.
Legfontosabb szülői kötelesség pedig a gyermek lelki
életének művelése, amelyre imádkozással, jutal-
mazással, a bűntettes erkölczének okos alkalmazásá-
val de legfőképp jó példaadással kell törekedniük a
szülőnek. A gyermek kötelessége pedig a szülők
iránt a szeretet, a hála és kegyelet.

— Kommunis a mozgólódás Svájcban. Bernből
jelenti a Rador: A National Zeitung megállapítja,
hogy bizonyos idő óta a svájci körök fokozott tevő-
kenységet fejtenek ki. A Zürichben és Baleban tar-
tott rasziák során több mint tíz ismert kommunistát
tetartottak. Letartóztatások voltak Bernben is.
A letartóztatott kommunisták közül többen az egy-
kori német kommunista párt vezetői voltak.

— Elmarad az idei budapesti nemzetközi vásár.
Az évenként szokásos és ebben az esztendőben má-
jusra tervezett budapesti nemzetközi vásár elmarad.

— Kétezer darab sertést szállítanak Németország-
ba. A hivatalos lapban megjelent rendeletörvénnyel
kivételesen megengedték, hogy devizabeszolgáltatás
kötelezettsége nélkül, vám- és kiviteli illetékmentesen
kétezer darab sertést szállítsanak Németországba. A
kivittelt a földművelésügyi miniszterium állattenyész-
ési osztálya végzi. A kivitt állatok ellenében ugyan-
csak devizabeszolgáltatási kötelezettség nélkül, to-
vábbá vám- és behozatali illetékmentesen tenyészter-
teket szállítanak Németországból.

— Idegenek ellenőrzése Törökországban. Isz-
tambulból jelentik: A török belügyminiszterium el-
határozta, hogy felülvizsgálja a Törökországban
tartózkodó összes idegenek helyzetét. Aki nem tudja
megfelelően indokolni törökországi tartózkodásának
szükségességét, kénytelen lesz eltávozni Törökor-
szágból.

— Népfelkelő állománybeli traktorvezetők mun-
kamozgósítása. A földművelésügyi miniszterium
közli, hogy a nagyvezérkarral történt egyetértésben
az 1916—1921 korosztálybeli gépkocsivezetők,
amennyiben traktorvezetői vizsgát tesznek és trak-
torvezetésre kötelezik magukat, munkamozgósítási
parancsot kapnak. Az érdekeltek jelentkezzenek a
lakhelyükhöz legközelebbi mezőgazdasági kamará-
nál, hogy gyakorlati traktorvezetői tanfolyamot vé-
gezzenek. A tanfolyam teljesen ingyenes és március
10—15 kezdődik.

— Lengrott a második emeletről. Schandeker
Mihály glogovati (öthalomi) gazda ügyes-bajos dol-
gai elintézése végett Aradon tartózkodott és ellátó-
gatott a Regele Ferdinand uton levő új becsülvény-
zőpénztári palotába is. Kinyitotta az egyik második
emeleti ablakot és onnan az udvarra ugrott. Az ün-
gyilkossági szándék szemtanúi azonnal értesítették
a mentőket és sulyosan összeroncsolódott embert
kórházba szállították. Telének oka ismeretlen, mert
kihallgatni nem lehetett.

„URANIA” slóder - filmszínház

ARAD. TELEFON: 12-32

MA! Előadások 3, 5, 7:15 és 9:15-kor. Szenzációs izgalmas kalandor-film!

„TONTO” a rézbőrűek királya és „REX” a csodaló

I. és II. rész egyszerre az

Indiánok lázadása

Izgalmas harcok az indiánokkal — Új ONC UFA-híradó — D'akoknak engedélyezve

— **POLGÁROK, IGYEKEZZETEK MEGTENNİ KÖTELESSÉGEITEKET** az ország iránt, mint ahogyan a katonák a harcúterén megteszik: Jegyezzetek visszatérési kölesönt!

— Az aradi Olasz Kulturintézet előadása Leonardo da Vinciről. Ma, szombaton délután fél 7 óra-ko az aradi Olasz Kulturintézet rendezésében Mario Forte tanár Leonardo da Vinciről, mint képzőművészről és mint tudósról beszél. Az előadás a Moise Nicoara fiugimnáziumban lesz. Az olasznyelvű előadást vetített képek teszik még érdekesebbé.

— **Mennyi lisztet tarthatnak Aradon?** Az aradi városi ellátásügyi hivatal néhány nappal ezelőtt közleményt adott ki, amelyben felszólították a város lakosságát, hogy aki kenyérfeldolgozásra használható lisztet rendelkezik, szolgáltatassa be a kenyérgyűjtővel. Ezzel kapcsolatban most közli az ellátásügyi hivatal, hogy személyenként csak nyolc kiló lisztet szabad tartani. Aki ennél nagyobb mennyiséggel rendelkezik, az szolgáltatassa be a kenyérgyűjtőt, mert ellenőrizni fogják a készleteket és a kihágásokat szigorúan megbüntetik.

— **INDIÁNAK FÜGGETLENSÉGET — IGERNEK.** Lisszabonból jelenti a Rador: A Londonból érkezett hírek szerint Churchill angol miniszterelnök azzal a tervvel foglalkozik, hogy az alsóház legközelebbi ülésén nyilatkozik India helyzetéről. Illetékes forrásból származó értesülés szerint, a brit birodalom rendkívül súlyos helyzetére való tekintettel a londoni kormány elhatározta volna, hogy megadja Indiának a függetlenséget.

— **Aradon még mindig működnek a rádióvetett zavaró készülékek.** Aradi előfizetőink ugyszólván naponta keresnek fel a panasszal, hogy a különböző leblokkolatlan villamoskészülékek zavarják a rádióvetést. A hasonló zavaró készülékek leblokkoltatására kitzított határidő lejárt ugyan, de nagyon sokan még nem tettek eleget a rendelkezésnek. A panaszokat továbbítottuk az aradi posta rádióhivatalához, ahol ígéretet tettek, hogy rövidesen szigorúan ellenőrizni fogják a zavaró készülékeket és ahol kihágást tapasztalnak, szigorú büntetést alkalmaznak.

— **Liszt Ferenc unokahúgának halála.** Bécsből jelentik: Most érkezett a híre annak, hogy Liszt Hedvig, Liszt Ferenc unokahuga 76-ik születésnapja előtt váratlanul elhunyt. Liszt Hedvig 1866 január 5-én született Bécsben. Atyja Liszt Edvárd lovag dr. főügyész, nagybátyja és legjobb barátja volt Liszt Ferencnek. Liszt Hedvig, aki sokat örökölt nagybátyja zenei tehetségéből, kiváló zongoraművész nő volt. Irodalmi működést is fejtett ki és kitűnő könyveivel jelentek meg. 1838-ban belépett a bécsi karmeliták rendjébe s nem sokkal később Karintia püspöke rábizta egy karintiai kolostor vezetését. Később maga alapított karmelita kolostort a bajorországi Rödermaiben. 1941 őszén Liszt Hedviget meglátogatta a fivére és felesége. Amikor vendégeit a pályaúdvarrá kísérte, a társaságot vívó kósi felborult és mind a négy utasa súlyos sérüléseket szenvedett. Az utasok közül Liszt Hedvig nem is maradt el a többi a kórházat és sérülései következtében elhunyt.

— **Támadás egy török hajó ellen.** Isztambulból jelenti a Rador: Az Athén nevű hajót, amely a Fekete-tengerről jövet a Boszporusz felé igyekezett, egy tengeralattjáró meg akarta torpedózni. A hajó kikerülte a torpedót. A török közvéleményt felháborította a török hajók ellen már több ízben végrehajtott támadás.

Megállapították Pápen német nagykövet merény.őjének személyazonosságát

Ankarából jelenti a Rador: A török távirati iroda a következő hivatalos közleményt továbbította: Az Atatürk körúton február 24-én történt robbanással kapcsolatban a rendőri nyomozás eddig a következőket állapította meg: A robbanóanyagot szállító és felrobbant egyén az Üszküöz körzetében levő Geylan subprefek urához tartozó Dordördjan községbeli illetőségű volt. Iskolai bizonyítványa szerint Üszküözben végezte liceumi tanulmányait. Üszküözben kommunista lett és 1940 október 6-án érkezett Törökországba. Mint idegen az isztambuli egyetem jogi fakultásának hallgatója lett. Kihaszalva az emigránsokra vonatkozó általános rendelkezéseket 1941 június 9-én elnyerte a török állampolgárságot. Omer Tokatnak nevezte magát és Halid Isfeci üszküözi tanító fia volt. 1917-ben született és hazájában Omer Halidovicinek nevezték.

A robbanás által szétépett egyén és közeli társai személyazonosságát két napon belül megállapították. Társait nyomban letartóztatják. Ők is Jugoszláviában születtek és nevelkedtek és ott lettek kommunisták. Az utóbbi években Törökországba emigráltak és felvették a török állampolgárságot.

A letartóztatott bűntársak vallomásából kiderült, hogy egyes ankarai és isztambuli idegenek, akiknek személyazonosságát megállapították, merényletet készítettek elő egy idegen hatalom két személyisége ellen. A vizsgálat kitér eme idegenek szerepére is.

Megerősítik, hogy az ankarai merénylet Pápen német nagykövet ellen irányult.

A riomi per

A háboru kitörésekor Franciaországnak csak ezerháromszáz harcú repülőgépe volt

Riomból jelenti a Német Távirati Iroda: A riomi főárgyalás nyolcadik ülésének főtárgyát néhány nyilatkozat képezte, melyet Caous elnök Guy La Chambre perirai között talált. Ezekből a nyilatkozatokból kitűnik, hogy a volt légügyi miniszter a parlamentben olyan kijelentéseket tett, melyek a főügyész véleménye szerint alkalmasak voltak a képviselők, illetve szenátorok félrevezetésére. Az elnök azzal vádol a Guy La Chambre, hogy a bombavető repülőgépek gyártására és a vadászrepülőgép-állomány újjászervezésére vonatkozólag

a valóságnak meg nem felelő kijelentéseket tett.

A vádolt védekezésül azt mondta, hogy véleménye szerint a légierő kiegészítése a háboru kezdetekor nem lett volna megvalósíthatatlan dolog, csak az volt a baj, hogy hiányzott a kellőszámu kiképzett pilótalegényvség. Ami a bombavető-repülőgépek gyártását illeti, Guy La Chambre szerint a háboru elején havonta hatvan-hetven gépnek kellett kikerülnie a gyárakból, míg a főügyész azt állította, hogy

a háboru kezdetén Franciaország csak harmincöt oly géppel rendelkezett, aminőkről a vádolt említést tett.

Guy La Chambre a repülőgéparak igazgatóját és a nagyvezérkart okolta a repülőgépgyártásban előállott hiányok miatt. A vádolt szerint a nagyvezérkar minduntalan a szóbanforgó repülőgép-típus válto-

ztatását sürgette s ennek következtében nehezen haladtak előre a gyártási munkálatokkal. Guy La Chambre megjegyezte, hogy az Amerikából kapott repülőgépek sem érkeztek meg a kitűzött időpontban. A hiányok egyik oka abban is keresendő, hogy a nagyvezérkar biztonsági okokból úgy intézkedett, többé ne Bordeauxban vagy Nantesban, hanem Casablancában rakodjanak ki a repülőgépkatapultákat szállító hajók; Casablancában viszont nem volt lehetőség a gépek azonnali felszerelésére.

1940 május 10-én Franciaország 1550 fő létező repülőgépvel, élvonalbeli repülőgéppel rendelkezett,

— monotta Guy La Chambre, — ugyanakkor Angliának 1710 új repülőgépe volt, ugy hogy jelentősnek lehet tekinteni Franciaország akkori repülőgéppárlományát.

Az ülés befejezése előtt a védelem vitájára került sor. Ribet dr., Daladier fővédője feltette a kérdést, megfelele a valóságnak, hogy Franciaországnak a fegyverszünet megkötésekor még elegendő élvonalbeli repülőgépe volt? Guy La Chambre, akit az elnök e kérdésben válaszadásra szólított fel, pontos feleletet nem tudott adni, de hangsúlyozta, hogy abban az időpontban még elég sok repülőgép-re lehetett számítani.

Caous elnök ezután beleszótta az ülést és közölte, hogy a tárgyalás egy részét a közönség kizárasával, zárt ajtók mögött tartják meg.

Mindennapi kenyérünket becsüljük meg. Gondoljunk a holnapra is! A takarékoság mindenkinek jól felfogott érdeke!

— **Turista- és diákszálló Kolozsváron.** Az országos magyar idegenforgalmi hivatal a belső turizmusforgalom és diákvándorlás előmozdítása céljából a kereskedelem- és közlekedésügyi minisztertől kapott utasítás alapján százhusz ágyas turista- és diákszállót rendezett be Kolozsváron a Mátyás-ter 10. szám alatti Jósika-házban. A turistaszállót már átadták a forgalomnak.

CORSO (ARADI) Tel. 23-74

Előadások 3, 5, 7:30 és 10-kor

Fey halhatatlan film...

Bűnt követ el önnaa ellen az aki ezt a grandiózus és halhatatlan filmremeket, amely 3 órai gyönyörű s magasztos szórakozást nyújt, meg nem nézi. Film ilyen óriási felkészültséggel és alapossággal még eddig soha sem készült. E film dacára, hogy történelmi film még sem nélkülözi a szerelmi bonyodalmakat, miután ezeknek is történelmi alapjuk van. A film Maria Antoniette XVI. Lajos és Axel gróf története, élete, szerelme és bukása.

MARIA ANTOINETTE

a ROCOCO királynője

Főszerepben:

Norma Schearer, Tyrone Power, J. Schildkraut

Minden nap jegyélvétel 11—1 óra között, jegyeről a tolongás elkerülése végett mindenki előre gondoskodjon.

Ugyeletes gyógyszertárak

Szombaton, március 7-én Aradon a következő gyógyszertárak tartanak éjszakai szolgálatot: Niedermayer (Szerb palota), Kain (Avram Iancu tér) és Hajós (a prefektúrával szemben).

Mozi

Szombaton, március 7-én a mozik műsora Aradon a következő: Corso: Maria Antoniette. Forum: A vadmacska. Uránia: Az indiánok lázadása

SPORTSEMÉNYEK

A svéd Seyffarth a világ legjobb gyorskorcsoslyázója

Röviden többiben beszámoltunk már a kitünős svéd gyorskorcsoslyázó, Seyffarth nagyszerű eredményeiről. Most részletesebben foglalkozhatunk a világviszonylatban is első helyre került svéd versenyzével.

Ake Seyffarth a legjobb kerékpáros és egyben kiemelkedően legjobb gyorskorcsoslyázó volt évek óta Svédországban. Előbb csak svéd viszonylatban kezdték őt értékelni, majd törhetetlen igyekezetével elhatározta, hogy ő lesz a világ legjobb gyorskorcsoslyázója.

Lehet, hogy ezt előtte már mások is eltökélték, de senki sem vitte keresztül oly következetesen szándékát, mint Seyffarth. Elment Norvégiába és néhány hetet töltött a legkiválóbb norvég korcsoslyázók, Ballangrud, Staksrud, Engestangen társaságában.

Mikor úgy érezte, hogy már megtalálta a neki legjobban megfelelő ideális stílust, nekiállt és addig nem nyugodott, amíg tökéletesen be nem gyakorolta.

Csak akkor gondolt arra, hogy ezt a stílusbeli tudást hogyan érvényesítse versenyen. Holmérrel, a svéd atléták nagyhírű edzőjével ismerkedett össze és tőle kért tanácsot. Holmér sohasem foglalkozott korcsoslyázókkal, de tisztában volt azzal, hogy az edzéselvek, amelyek a középtávfutóknál beváltak, a gyorskorcsoslyázókra is alkalmazhatók. Így Seyffarth egyre jobb formába került és tavaly már érdemes volt őt Davosba, minden korcsoslyázó Mekkájába kiküldeni.

	500	1500	5000	10.000	Pontszám
1. Seyffarth svéd	43.2	2:14.2	8:13.7	17:07.5	188.678
2. Ballangrud norvég	42.7	2:14	8:17.2	17:14.4	188.807
3. Staksrud norvég	42.8	2:14.4	8:19.9	17:23.2	189.750
4. Mathisen Ch. norvég	44	2:15.6	8:18.7	17:01.5	190.145
5. Wazulek német	43.1	2:17.8	8:23.8	17:28.2	191.823
6. Engnestangen norvég	41.8	2:13.8	8:31.3	18:06.9	191.875
7. Wasenius finn	43.4	2:18.2	8:21.3	17:28.2	192.633
8. Thunberg finn	42.6	2:18.1	8:32.6	17:34.8	192.633

A sorban tovább Johansen norvég 192.700, Mathisen J. norvég 192.960, Berzins lett 192.976, Stiepl német 193.238 stb. következnek.

A svédek azonban egyáltalán nem elégedettek Seyffarth davosi eredményeivel, illetőleg sokkal többre tartják őt képesnek.

Most például Holmér mester biztosra vette, hogy Seyffarth a 10.000 métert 16:40-re futja.

Ami pedig a jövőt illeti, Holmér jósiata szerint Seyffarth még 8 percen belül futja majd az 5000 métert és 16:20-ra a 10.000-et!

Csak a norvégok nem nézik jó szemmel Seyffarth eredményeit. Kijelentik, hogy a davosi eredményekhez szó férhet és csak akkor hiszik el, ha azokat Norvégiában is megközelíti Seyffarth. A svédek erre

Seyffarth kihasználta a davosi korcsoslyázópálya előnyeit és 5000 méteren 8:13.7 mp-es idejével hatalmas javított Ballangrud 8:17.2 mp-es világcsúcán.

Az idén azután újra felkészült Davosra. A nagy nemzetközi versenyek a háború miatt elmaradtak a svájci üdülőhelyen, de a svédek kérésére a svájciak válogatott viadala álltak ki, hogy Seyffarth szabályszerű versenyben állithasson fel csúcseredményeket.

A kirándulás nem sikerült tökéletesen. Első versenyén 4 tizedmásodperccel elmaradt az 1500-as világcsúcstól, azután megjavította a 3000-est, de arról a futásról kisütötték, hogy nem volt szabályos verseny. Seyffarth azért nem esett kétségbe:

pár nap múlva újra futott 3000-et és most már szabályosan dönt meg a világcsucs.

Egy közbeeső napon pedig Thunberg 1000 méteres világcsúcásától csak 1 tizeddel maradt el. Hat nap alatt a kilencedik versenye volt a 10.000 méteres. Ebben vették legbiztosabbra a világcsucsjavítást. De az időjárás néha még Davosban is szeszélyes. Kisütött a nap, puhává tette a jeget, jött egy kis szél is és ez elég volt ahhoz, hogy Seyffarth 6 másodperccel elmaradjon Mathisen Ch. világcsúcásától.

Ezzel be is fejezte idej davosi kísérletezéseit a svéd bajnok, de a sok sikertelen csucskísérlettel is a gyorskorcsoslyázók nemzetközi értékelésében **ma már ő áll Ballangrund helyett az első helyen.**

Egy hónappal ezelőtt Seyffarth még negyedik volt. A sorrend most a következő:

	500	1500	5000	10.000	Pontszám
1. Seyffarth svéd	43.2	2:14.2	8:13.7	17:07.5	188.678
2. Ballangrud norvég	42.7	2:14	8:17.2	17:14.4	188.807
3. Staksrud norvég	42.8	2:14.4	8:19.9	17:23.2	189.750
4. Mathisen Ch. norvég	44	2:15.6	8:18.7	17:01.5	190.145
5. Wazulek német	43.1	2:17.8	8:23.8	17:28.2	191.823
6. Engnestangen norvég	41.8	2:13.8	8:31.3	18:06.9	191.875
7. Wasenius finn	43.4	2:18.2	8:21.3	17:28.2	192.633
8. Thunberg finn	42.6	2:18.1	8:32.6	17:34.8	192.633

azonnal felajánlották, hogy Seyffarthot elküldik Hamarba (ott futotta Mathisen is a 10.000-es világcsucsát) és állítsák ott szembe vele a norvégok Engnestangent, vagy mást a legjobb norvég gyorskorcsoslyázók közül.

Si-felszerelések

A. M. Mülley

Sport-Optik-Foto

Timisoara I., Str. Solderer 11 Telefon 10-19
Fiók: IV., Bulev. Berthelot 10

Ma este tartják az első ökölvívőversenyt

A Chinezul-CAMT és a CFR öklözői ma este mérkőzést rendeznek, az idei év első ökölvívőversenyén.

Az egész téli idény alatt egyetlen ökölvívőviadalt sem tartottak Timisoara (Temesvárott) és ennek a sportágnak a hívei minden bizonnyal nagy örömmel várják a mai estét, hogy hosszu szünet után végre jó ökölvívómérkőzést láthassanak.

A viadal kiemelkedő eseménye Gilize, volt bányász bajnok és Niculescu, volt bucurestii bajnok szorítóba lépése lesz. Ezenkívül még 5-6 pár mérkőzés lesz az est folyamán.

A nagy érdeklődésre számot tartó ökölvívőviadalt este kilenc órai kezdettel a Lyra helyiségben tartják.

FORDITÁST

román és magyar nyelvű n. n. okmányokat, iradalmi és szakműveket

VÁLLALOK

Címeiket a timisoarai kiadóba kérek

Rádió

SZOMBAT, MÁRCIUS 7

Bucuresti: 6.55 Hírek, hanglemezek. 12.30 Hírek 12.50 Katonaóra. 13.50 Német nyelvű hírek. 14 Rádióhíradó. 14.20 Hanglemezek. 14.30 Sebesültek órája. 18 Hírek. 18.05 Zenekari hangverseny. 19.10 Irodalmi szemle. 19.25 Zenekari hangverseny énekeszmokkal. 19.50 Német nyelvű hírek. 20 Rádióhíradó. 20.05 Katonai rádióposta. 20.30 Hanglemezek. 20.40 Előadás. 21 Hanglemezek. 22 Hírek, sport. 22.20 Kávéházi zene. 23.20 Könyvi- és tánczene.

Budapest I: 6.40 Ébresztő, torna. 7 Hírek, hanglemezek. 10 Hírek. 10.15 Szórakoztató zene. 11.20 Felolvasás. 11.40 Muzéumismertetés. 12.10 A rendőrszolgálat hangversenye. 14 Művészlemezek. 14.30 Hírek 14.45 Műsorismertetés. 15.20 Cigányzene. 16.10 Ifjúsági félóra. 16.45 Hírek. 17.15 Tánczene. 18 Felolvasás. 18.20 Némethy Ella énekel. 18.35 Felolvasás. 19 Hírek. 19.20 Felolvasás „Burma, Malájföld” címmel. 19.45 A rádiózenekar hangversenye. 21.40 Hírek 22.10 Szalonzenekar hangversenye. 23 Idegennyelvű hírek. 23.25 Tánczene. 24 Hírek.

Budapest II: 17.30 Mezőgazdasági félóra. 18 Cigányzene. 18.40 Némethy Ella énekel. 19 Szórakoztató lemezek. 20 Hírek. 20.20 Vonósnyegyes. 21.10 Csevegés. 21.35 Tánczene.

VASÁRNAP, MÁRCIUS 8

Bucuresti műsora lapzártáig nem érkezett meg.
Budapest I: 8 Hanglemezek. 8.45 Hírek. 9 Unitárius istentisztelet. Igét hirdeti Szentiványi Sándor vezető-lelkész. 10 Egyházi ének és szentbeszéd a budapesti főtemplomból. XII. Pius pápa megválasztásának és koronázásának évfordulója alkalmából, az ünneplés szentmisét Serédi Jusztinián dr. bíboroshercegprímás pontifikálja. 11.15 Evangélikus istentisztelet. Igét hirdeti Németh Gyula lelkész. 12.15 Ifjúsági műsoros félóra. 12.45 Orbán Sándor magyar nóták énekel, kiséri Oláh Kálmán cigányzenekara 13 Rádiókrónikát mond Papp Jenő. 13.45 Hírek. 14 Művészlemezek. 15 Mezőgazdasági felolvasások. 15.45 Szórakoztató zene hangfelvételről. 16 Egészségügyi kalendárium. 16.40 Beszélgetés a tulipánról. 17 Hírek. 17.20 Fedák Sári műsoros délutánja. (Közreműködik Dér Sári, Raffay Erzs, Sárdy János, Pertis Pali cigányzenekara és Kemény Ákos. 18.20 Sportközvetítés. 18.40 Cortot zongoraszámai. 19 Hírek. 19.20 Magyar filmmuzsika. (Közreműködik Honthy Hanna, Kel Anna, Sárdy János és egy énekegyüttes.) 20.35 Sporteredmények. 20.45 A német birodalmi rádió bécsi hangversenyének közvetítése. 21.40 Hírek. 22.10 Fővárosi zene. 22.45 Magyar Imre hanglemezei. 23.25 Székely Kálmán jazz-hármasa. 24 Hírek.

Budapest II: 11.15 Zenekari hangverseny. 12. Dvorzsák: Asz-dur vonósnyegyes (hanglemez). 13. Bánk-Bán (Erkel dalművének közvetítése az Operaházból). 18.30 Fedák Sári műsoros délutánjának második része. 19.25 A szerkesztő ur (felolvasás). 20 Hírek. 20.20 Mozart-hangverseny (G-moll szimfónia Requiem).

HOLNAP

22.000 nyeremény
156.850.000 lei
értékben és egy jutalom,
(egészben vagy oszthatóan,
5.000.000 lei

az állami sorsjáték

5. osztályának húzása

Millió nyeremények várnak Önre is!

KÖZGAZDASÁG

Tenyésszünk gombát!

A kenyér, a tészta, burgonya és vetemények egyoldalul táplálják a testet, mert az általuk felvett szénhidrátokon kívül a testnek még egyéb anyagokra is van szüksége, mint zsiradékra és fehérjére. A husban, tojásban és a gombában nagy mennyiségű fehérjét találunk. A gombával a húst némileg pótolni lehet. Azért némileg, mert a husban a fehérjén kívül még egyéb fontos tápanyagok is vannak, amik a gombában hiányoznak.

Nálunk mint csemegét fogyasztják a gombát, Franciaországban, — mivel ott általános a gombatenyésztés — népeledellé vált. Az a kérdés, amit a francia tud, miért ne lehetne itt is meghonosítani? Vajon kifizetné-e magát az ezzel való foglalkozás, amikor meleg tavasszal, vagy hűvösebb nyári eső után a rétek és erdőszélek hemzsegnék a gombáktól?

Két szempontból érdemes. Először, a szabadon termelt gombák az időjárásához vannak kötve; tehát nem mindig kaphatók. Másodsor: minden ehető gombának van egy mérges változata, amely sokszor a legnagyobb szakismeret mellett is már sok szerencsétlenség kuforrása volt. Eltekintve attól, hogy a saját tenyésztési gombák szebbek és nagyobbak, ezáltal ízletesebbek, mentesek a dohos íztől, eleve kizár minden ösztévesztést a mérgező hatásaikkal.

Az általánosnak kedvelt és ismert fajta a csiperke, vagyis a „Champignon”. Fáradozásunk sikere érdekében ismernünk kell a gomba tulajdonságát. Igaz, hogy csak a csiperke gombákból 1800 fajtát ismernek, a tenyésztésük azonban egy és ugyanaz. A csiperke gomba mindenhol megnő, ahol a követelményeinek megfelelő talajra talál; azonban a hőmérsékletre nagyon érzékeny. Mihelyt a hőmérséklet plusz 10 fok Celsiuson alul, vagy plusz 23 fok Celsiuson felül van, a gomba fejlődése és szaporodása megszűnik. Erre nagyon ügyeljünk! Tehát nyáron hűvös, nem túl nedves helyen, mint lombos fák alatt, kerítések és falak északi oldalaira, üres istállókba, csűrökbe, esetleg kora tavasszal melegházakban. Tényleg meleg helyeken állítsuk fel tenyészdönket (meleg hácskékban, istállókban). Érzékeny a nedvességre, tehát lehetőleg száraz, jól szellőzhető helyeket keressünk, ne legyen a helyiség dohos.

A csiperke — mint a többi gomba — spórákkal szaporodik. A gomba feje vagy kalapja alatt — ha szárazról letépjük — rózsaszínű gerezdeket találunk, melyek tele vannak spórákkal. Később, amikor a gomba fejlődésének csúcspontját elérte, a kalap felülük, széjjel terül, a gerezdek megbarnulnak, később megfeketednek, ami annyit jelent, hogy a spórák megértek. Ha most egy ilyen gombát leszakítunk, száradni hagyjuk, a spórákat fehér papírosra kirázzuk, lisztfinom fekete port kapunk. A gomba spórája csak akkor válik csiraképesé, ha növényevő állat gyomrába kerül és az exkrementumjaival alkalmas talajra talál. Tehát az állati test gyomornedveinek kell a spórákat csiraképesé tenni. A szaporításnál a következők módon járunk el: A spórákat nedves zabbal vagy egyéb száraz takarmánnyal összekeverjük és egészséges fiatal lóval megetetjük. Lehetőleg éhen, mert ilyenkor az állatok száraz takarmányon élnek. Számár is jó, sőt a juh és tehén is, ha száraz takarmánnyal etetik. Az ürüléket össze kell szedni, egy lescikára kisebb kupacokba rakjuk, hűvösebb időben és is takarhatjuk szalmával vagy sással. Ha most a

trágya felmelegszik, tanácsos széjjel teregetni, legfeljebb 20—30 centiméter vastagságú rétegekben. A fő, hogy a hőmérséklet 15—18 fok Celsius között legyen, se több, se kevesebb és se felülről, se alulról ne kapjon nedvességet. Hat-nyolc hét alatt a trágya átszövődik fehér, pókhálószzerű szálakkal. Ha a trágyát megszáritjuk, jó időre ellátjuk magunkat gombacsirakkal. Külföldön kockákba sajtoltják és gombatenyésztőknek jó pénzért eladják. Ez külön iparágat képez.

Ha a csirák megvannak, hozzáfoghatunk a tenyésztéshez. Nézzük micsoda berendezésre van szükségünk egy kisebb fajta tenyészdehez. Kell hozzá egy alacsony láda vagy egy ócska dézsa, ha az nincs, egy-két szál deszkából egy 1 négyzetméteres plansót készíthetünk. Most lótrágyát veszünk, kupacot csinálunk és lapáttal jól leverjük, azután 6 napig állni

hagyjuk. A trágya 70 fok Celsiusra felmelegszik, ezáltal a benne levő összes élősködő elpusztulnak. Az alapos átmelegedés után vagy villával széjjel szedjük, átrázzuk. A trágya oxigént vesz fel. Most lazán hagyjuk fekiúdni a dézsában, ebben a helyzetben már csak 35 foltra melegszik fel. Hat nap múlva a trágya tenyésztésre alkalmas. Ezt nevezzük táptrágyának, míg az előbbi a csirétrágya volt. A trágyát most már a dézsába, illetőleg a ládába rakhatjuk, kissé leuyomkodjuk, azután minden 20 centiméter területre egy tojás nagyságú szárított csirás trágyát helyezünk el aképpen, hogy a trágya felületét kissé felemeljük és alája tesszük. Négy-öt hétig állni hagyjuk, azalatt a felső trágya rétegei fehér csiraszálakkal lesznek átszöve. Ha ez megtörtént, a táptrágya felületét egy-néhány centiméter vastagságban agyagos földdel befedjük. Ha egyes helyeken a trágya száraz lesz, kevés vízzel meglocsolhatjuk. Ügyeljünk, hogy a hőmérséklet 15—19 plusz Celsius, a hely pedig lehetőleg száraz legyen. Ha szabadban csináljuk, óvjunk a csapadékoktól. Két-három hét múlva az első gombák mutatkoznak. A szüret eltart 8—10 hétig, közben tanácsos egy másik ágat megkezdni, hogy a folytonosság ne szenvedjen hiányt.

(Kappus J.)

A ricinusmag és ricinusolaj zárolása

A nemzetgazdasági minisztérium rendeleti uton negyvenöt nap i időtartamra zárta az összes ricinusmagkészleteket, valamint a ricinusolajat tekintet nélkül a tisztasági fokra.

Az érdekelt ricinusmag és ricinusolajkészletek tulajdonosai a rendeletnek a hivatalos lapban történt megjelenésétől számított nyolc napon belül kötelesek bejelentést tenni a készlet nagyságáról a növényi olajgyárak hivatalának (București, Calea Dorobanti 14). Az eladási árat a minisztérium állapítja meg. A rendelet ellen vétőket a szabotázstörvény alapján büntetik.

Aláírták a március havi dologi kiadásokat. Antonescu Ion tábornagy-államvezető aláírta a márciusi hónapi dologi kiadások kiutalásáról intézkedő rendeletet. Az összeg 2.479,800.407 leit tesz ki. A kifizetések március 31-ig megtörténnek.

Románia külföldi kereskedelmi tanácsosai és attaséi. A hivatalos lap közli Románia külföldi kereskedelmi tanácsosainak és attaséinak névsorát. Bulgária: Cavaliotti Theodor kereskedelmi attasé, Svájc: Stamescu Victor gazdasági tanácsos és Dimitrescu Dumitru kereskedelmi attasé, Franciaország: Pillat Nicolae tiszteletbeli gazdasági tanácsos és Plesea Romul kereskedelmi ügyvivő, Németország: Orbonas Silviu kereskedelmi attasé és Molin Corneliu tiszteletbeli gazdasági ügynök, Olaszország és Albánia: Enescu Constantin gazdasági tanácsos, Horvátország: Cociu Georgehe gazdasági tanácsos, Portugália: Antohi Jean gazdasági tanácsos, Cseh-Morva, védnökség: Narti Constantin kereskedelmi attasé, Törökország: Barbul Nicolae, Magyarország: Dascalescu Vasile gazdasági tanácsos, Spanyolország: Georgescu Olenin Stefan gazdasági tanácsos és Ghiata Grigore kereskedelmi attasé és Görögország: Brajitu-li Pe-ne kereskedelmi ügyvivő.

A gumibocskorok behozatali illetékének leszállítása. Antonescu Ion tábornagy-államvezető rendelet-törvényt írt alá, amely ötven százalékkal leszállítja a külföldről behozott gumibocskorok importilletékét.

Bankvállalatok tökémelesé utáni kedvezményes adónyvezetés. Tegnap számunkban megírtuk, hogy a társaságok ingo- és ingatlan vagyonaiknak újraértékelése után végzetajított tökémelesé utáni kedvezményes adónyvezetés határidejét április 15-ig meghosszabbították. Most a pénzügyminisztérium pótlólag közli, hogy a bankvállalatok számára az aránylagos adó kedvezményes kiegyenlítése a tökémelesének a legfelső banktanácsnak a tökémelesé jóváhagyásáról szóló határozatából számított tizenötödik napon jár le.

Olajosmagvak gyűjtőhelye. Az olajosmagvaknak a termelőktől történő összegyűjtésének megkönnyítésére a növényi olajgyárak hivatala (București, Calea Dorobanti 14, távirati cím „Ofaul”) közli, hogy akár levélben, akár távirati úton tudassák a pontos címet, — község és megye, — valamint a legközelebbi berakodó vasúti állomás nevét. Ettől függetlenül a „Solagra” továbbra is átvesz minden mennyiséget.

A legnagyobb olasz vállalat tökémelesé. Az „Edison” társaság, amely Olaszország legnagyobb villanyosági vállalata, elhatározta, hogy egy milliárd 600.000.000 líras alaptőkéjét 2.500.000.000 lírára emeli. Ezzel az „Edison” a legmagasabb tőkés olasz részvénytársaság lett. A tökémeleséssel az 1946-ra befejezendő villamosítási terveket segítik elő. Az olasz iparügyi minisztérium ugyanis négy év alatt husz milliárd kilowatt-órától harminc milliárd-ra akarja felemelni a termelést.

Felére csökkentették az alumíniumszulfát behozatali illetékét. A hivatalos lapban megjelent rendelet-törvénnyel felére leszállították a külföldről behozott alumíniumszulfát mennyiségek utáni behozatali illeték összegét. A kedvezmény mindaddig fennáll, amíg a belföldi termelés kielégíti a fogyasztást.

Vetőmagfélék vasúti szállítása. A CFR vezérigazgatóság utasította az illetékes szerveket, hogy kérelemre azonnal rakják meg a tavaszi vetési munkálatokhoz szükséges vetőmagszállítványokat, ha teljes vagont tesznek ki. A szállítványokat az első tehervonattal továbbítják. A rendelkezés a következő vetőmagfélékre vonatkozik: Rozs, árpa, buza, zab, búkköny, lucerna, lóhere, lenese, bab, bagolyborsó, szójabab, luc kender, gyapot, ricinus, napraforgó, mustár, repec, tatárka, mák, cikória, ánizs, kukorica, rizs, takarmányrépa, cukorrépa, köles, burgonya, vörshagyma és zöldség.

Bolivia érekvitele. Az elmúlt évben Bolvia 174.000 tonna mennyiségben szállított külföldre éret, aminek értéke elérte a 2445 millió pesot. Kimutatások szerint 1929 óta ezek a számok úgy mennyiségben, mint értékben a legmagasabbak.

Hivatalos devizárfolyamok. (Az első szám a vételt, a második az eladást jelenti.) Szabadforgalmu devizák (90 százalékos felárral): Svájc frank 43.70—45.43, svéd korona 44.80—46.57. Kliring devizák: Drachma 1.21—1.22, német márka 59—60, török font 92—92, dinár 2.998—3.05, szlovák korona (38 százalékos felárral) 4.68—4.77, pengő 26.50—27, dán korona 30—30, finn márka 2.50—2.50, olasz líra 9.50—9.50, francia frank (38 százalékos felárral) 3.15—3.27, horvát kuna 2.95—3.

Határidő napló

MÁRCIUS 10:

Kertészek forgalmi adója havonta eddig a napig kifizetendő.

Ócskavas készletek havonta eddig a napig bejelentendő.

MÁRCIUS 13:

A zárolt ricinusmag- és ricinusolajkészletek birtokei bejelentésének benyújtása a növényi olajgyárak hivatalánál (București, Calea Dorobanti 14).

MÁRCIUS 15:

Az 1942—43. pénzügyi évről szóló adóvallomások benyújtásának utolsó napja.

Huszezer lei jutalmat kapnak minden vagyon buza és tizenöt ezer leit minden vagyon árpa és sörárpa után azok a termelők, akik eddig a napig felajánlják vagy átadják gabonájukat az államnak.

Gyapottermelők kötelesek a bevetett területen a termést betakarítani és további öt napon belül beszállítani a „Romanocoton” társaságnak.

Csörgőgyárak üzletek és műhelyek kéthetenkénti bejelentési kötelezettsége lejár. Be kell jelenteni külön feltüntetve a férfi-, női- és gyermekcipőket. A bejelentés a nemzetgazdasági minisztérium termelési osztályához juttatandó el.

Zsidók felülvizsgálásához szükséges nyilatkozatok beadása megkezdődik a munkakamarák, illetve munkakamara kirendeltségek melletti különleges bizottságoknál.

MÁRCIUS 17:

Gyapotfonóknak a nemzetgazdasági minisztérium nyersanyagosztályához külön a katonai és külön a polgári célokra kapott nyersanyag gyártott és leszállított gyapotfonal kéthetenkénti bejelentési kötelezettségének határideje.

Ohmányokról
Iratokról és
Számokról

FOTOKÓPIA

eredeti nagyságban, kicsinyítve vagy nagyítva

TELEFON
34-30

FOTO STUDIO

ENGEL ENDRE
fényképezési műtermében

TIMISOARA (TEMESVAR) I, PIATA L'BERTA TII 4

A Timișoara (Temesvári) városi mozik mai műsora

CAPITOL

A I RRA-FILMKUNST új remekműve

ANYASZIV...

drámai élettől átkötő izig végig művészfilm
Az új csillag: **FRANCIŠKA KINZ**
Berlin ünnevelt jelmeztársnőjének diadala
10-szoros díszbemutató!

THALIA

Első szerelem... Első szenvedés

Frank Wedekind gyönyörű „Liebelei” c. darabjának
testvérfilmje! CARL RAD-ATZ (Stukas Wunschkon-
zert) és CARLA RUSI gyönyörű szerelmi románcja.
PAUL HÖRBIGER parádés szerepe!
Rendezte Arthur Maria RAŠNAU!

APOLLO

A titok nyomában

Nagy detektívfilm gyönyörű zenével, melynek
főszerepe!

FRIEDL WEISS

FRIITZ KAMPERS és **HANS STÜWE** játsszák
Humor Cselekmény

... kezdete 3, 5, 7 és 9 órakor

Vasár- és ünnepnap d. e. 11 órakor is

Apróhirdetések

DESSZABÁS. Alaskeresés rovatoan tíz szóig tizenöt lei, minden további szó kettő lei. Minden más rovatoan tizenöt szóig harminc lei, minden további szó három lei. Vastagabb betűvel a díj kétszerese. Jelíges és „Cim a kiadóban” jelzésű hirdetéseknek tíz lei pótdíj fizetendő. Üzleti hirdetések csak keretes hirdetésként vehetők fel.

Alkalmazás

Alkalmazkodik két személyes komoly, egyenlő, idősebb nőt, aki tökéletesen főz és könnyebb háztartási munkát is vállal. Nagyon jó fizetés. Érdeklődni: Georg Meyndt, Braşov (Brassó) Regele Carol-utca 34. (3414)

Fényképészt, jó munkaerőt, (lehány nőt) azonnaira alkalmaz Foto Horvát, Hateg (Hátság) (347*)

Házmesterpárt keresek, Cim: a timisoarai (temesvári) kiadóban. (1528)

Mindenes szakácsnő, lehet bejáró szakácsnő is, március 15-re felvétetik. Cim a timisoarai (temesvári) kiadóban. (5030)

Bejárónő a délelőtti órákra kerestetik Timisoara (Temesvár) III., T. Cipariu utca 5. sz. földszint 1. (542)

Jólfőző minden éves bizonyítvánnyal április 1-re kerestetik. Jelentkezni Timisoara (Temesvár) II., Petre Tegle 1. földszint 3. Fél 2—fél 4 között. (5031)

Székvizkihordót keresek. Gloria Székvizgyár, Arad, Carol-ut 14. (1655)

Diplomás ovónő 2 gyermekhez (5 és 10 éves) kerestetik, perfekt román nyelvtudás kötelező. Cim: Timisoara (Temesvár) IV., Mircea Voda utca 8. (539)

Egy minden leányt keresünk. Vészi Foto, Arad, Alexandrii utca 1. (1664)

Egy szerényigényű kéményseprősegéd azonnaira felvétetik. Cim: özv. Mrofcsák Gyuláné, Ceca, jud. Bihor. (1663)

Traktorvezető, Lanz és Deutz traktor kezeléséhez felvétetik. Administratia Domeniul Banloc. (540)

Allást keres

Kártyás hazakhoz ajánkozik, újat alakítást olcsón vállal. Levelezőlaphívásra azonnal megy. Timisoara (Temesvár) Fröbl utca 41. ajtó 10. (546)

Lakás

Lakás keresek. Timisoara (Temesvár) telefon 13-63. (1527)

Keresek egyedülálló, magán-házat bérbe, mely 3-4 szobából és mellékhelyiségből áll. Cim: Tipografia „Timisoara” (volt Temesvarer Zeitung-nyomda, városi adóhivatal-épület) Pop. (6000)

Lakáscsere, Elcserelném 2 szoba, hallos villalaksomat, bármely kerületi, nem zónában, árja házban levő 2 szobás lakásért. Érdeklődni: „Lelénést fizetek” Timisoarai (temesvári) kiadóba kérek. (551)

Keresek 15-ére vagy elsejére egy vagy két butorozott szobát konyha- és fürdőszoba-használattal. Cimeket a timisoarai (temesvári) kiadóba kérek. (522)

Adás-vétel

... konyha, ottománok, Thonet-székek, varrógépek, konyhabutorok, egyes ágyak, szekrények, kombinált szekrények olcsón, kasszák és íróberendezések stb. olcsón kaphatók Blidariunál, Timisoara (Temesvár) IV. kerület, Küttl-tér 2. szám alatt, az udvarban. Megvételre keresünk sürgősen teljes lakásberendezéseket, szőnyegeket, varrógépeket stb. Magas árat fizetünk. (3411)

Gumihulladékot minden mennyiségben, a legmagasabb árral vásárol „Arena” gumiiipari autorizált gyűjtőhely, Timisoara (Temesvár) IV., a Traian-híddal szemben. (446)

Ezüst evőeszköz 6 személyes, vadonatúj, modern, eladó. Cim a timisoarai (temesvári) kiadóban. (535)

Alig használt rövid női bőrkabát és egy 37-es gavalérsarku félcipő eladó. Timisoara (Temesvár) III., Romulus utca 64. Nagybálné. (549)

Kürtinő, rövid zongora, kifogástalan állapotban, rövid keresztúros bécsi gyártmányú eladó. Janculescu, Timisoara (Temesvár) II., Traian-tér 3. sz. (545)

Sebestyén Béla és neje született Marlonagy Irén egy a saját, mint a korán özvegyiségre jutott feleség, született Klein Gertr. mint a testvérek Sebestyén Endre és Luca és a rokonok nevében fájdalomtól porig sújtva tudatják hogy drága fiuk, az ifju férj, testvér

Sebestyén Tibor

vegyésmérnök.

életének 27 évében, március 5-én, d. u. 2 órakor hosszas szenvedés után elhunyt.

Az oly tragikus hirtelenséggel elkövetőzt halottunkat március 7-én, szombaton délután 4 órakor temetjük az I. ker. Aprodul Movila 5. sz. alatti gyászaházból, római katolikus szertartás szerint a IV. ker. római katolikus temetőbe.

Timisoara (Temesvár), 1942 március hó 6.

Eladó egy kékerékű, áruszállításra használt, teljesen fedett, bádógból készült, elzárható kékikocsi. 110 cm hosszú, 58 cm magas, 90 cm kerékmagasság. Ugyanott eladó 1½ köbméter mennyiségű, 25 db erős palló-deszka. Bővebbet Mathein-nyomda Timisoara (Temesvár) Tepes Voda-tér 1. (550)

Kisebb bérház gyümölcsökerttel eladó, nem zónában, ügynökök kizárva. Érdeklődni telefonon Timisoara (Temesvár) 28-96. (3417)

Covasinton két kis hold szőlő hordókkal, préssel, alkalmi áron eladó, értekezhető: Ness, Mocioni utca 20. emelet. (1656)

Tehéntragya három vagonnal eladó. Arad, Sava Raicu utca 142.

Eladó: modern jókarban levő ebédlőbutor. Timisoara (Temesvár) Carmen Sylva ut 14. szám, ajtó 2. (537)

Selyemperzsza 2x1½ m nagyságú eladó. Timisoara (Temesvár) III., Asanestitér 5, II. em. 11. (536)

Egy ónémet íróasztal és kottatartó eladó. Timisoara (Temesvár) Manai, Dr. Sagovici utca 12. sz. (1529)

Modern kombinált szobabutor jutányos áron eladó. Timisoara (Temesvár) II. Pontila utca 5, ajtó 3. (1529)

A Tempo bizományi üzle Arad (Fischer Eliz-palota) ajánl: keleti és belföldi szőnyegeket, íróasztalokat, varró- és írógépeket, ebédlő-, ebédlő- és szalonbutorokat, csillárokat, festményekeket, rekamiéket, kasszákat, egyes butorokat. Porcellánok és dísz tárgyak nagy választékban. Vesszünk megbízóink részére teljes lakásberendezéseket, modern antik butort, szőnyegeket, ezüstöt, varrógépet, nemes porcellánt. Zalogréd a láját meghosszabbítjuk. Futárunk hártenként kétszer megy Timisoarara (Temesvárra). Tempo, Arad (Fischer Eliz-palota). Telefon: 13-75 (402*)

Bérház, husz éve épült, masszív, sziv, jókar an levő, öt teljes lakással cca 300 négyö öker tel és 60 gyümölcsfával. Bekapcsolható közművekk. Tíz percre a központtól, jövedelem a kerten kívül 30.000 lei, **alkalmi áron eladó** HAISSCHER, Arad, Carol-tér 17 (völ 46)

Oktatás

Kötőtanfolyam nyílik meg március 15-én. Kötőkészülékek, ábrás tankönyv minden tanítványnak áll rendelkezésére. Jelentkezés „Szabászi iskola” Timisoara (Temesvár) I., Unirii-tér 5. sz. (543)

Különléle

2000 Lei jutalmat adok annak, aki a Iancu Vacarescu u. 6. sz. alatti garázsából ellopott autogummik nyomára vezet. Timisoara (Temesvár) III., 1. Decembrie utca 31, földszint. (548)

Régi kis háromszobás magánház

gyümölcsökerttel 550 ezer leiel t eladó, Arad, Str. Blanduzie 35

Szép akar lenni?

Használjon KULKA-féle illomejkrémet, illom-tejszappant és illom-puder-t, három színben. Kapható kizárólag

Városi gyógyszertárban

a „Fekete Sashoz” az Aranyszarvas épületében
Timisoara I., Piata I. C. Bratianu

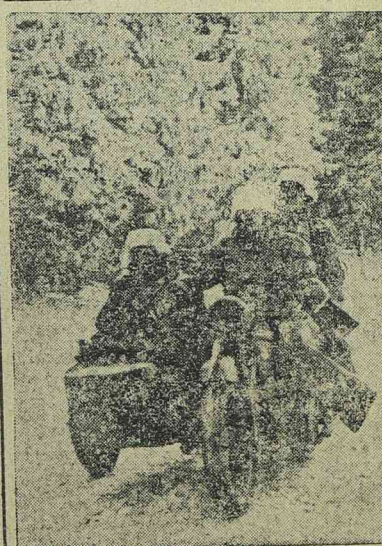
Tartós hullám

a legújabb módszer szerint olajjal főzve

WALTRICH

fodrász Timisoara

II., Traian-tér és Str. Stefan cel Mare saro. 1-2-3-6 c v liamos megállójánál

A nagy hó és jég sem akadály a német motorkerékpárosok számára

A keleti front, egyik előretolt német állása

Nyomatott a Tipografia „Timisoara” Kom. gépepen, Timisoara